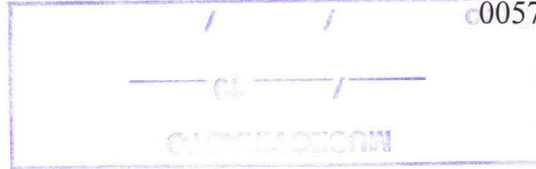

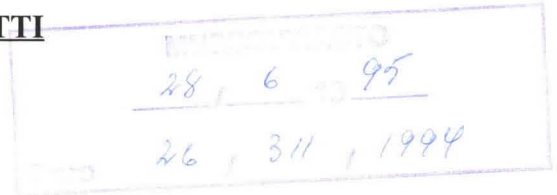

Pasi Reisto/PSK Kupla ry
Hakaniemenkuja 6 A 34
00530 HELSINKI
Puh. 90-7733 679 k.
Puh. 90-8947 3289 t

Suomen merimuseo
Maija Fast
Hylkysaari
00570 HELSINKI

TUTKIMUSRAPORTTI

Hylkytutkimus

Tutkimusluvan no. 26/311/1994

Kohde: Kirkkonummen 'Tykkihylky', Porkkala.

Tutkimuksiin osallistuivat: Pasi Reisto (vastuuhenkilö), Mikael af Enehielm, Sakari Kotola, Jukka Virtanen.

Kohteen sijainti

Merikortin numero 721. Merikortin mukaiset koordinaatit N 59° 55,69 / E 24° 23,92. Hylky sijaitsee Rönnskäriä lähempänä olevan kallioluodon eteläkärjestä n. 30 m. kaakkoon.

Tutkimuksen suoritus

Kohteella sukeltettiin heinä- ja elokuun aikana lukuisia parisukelluksia tarkoituksena selvittää alueella olevat irtonaiset osat sekä hyllyn tarkka sijainti ja asento. Tällöin sukelluksiin osallistui em. lisäksi satunnaisesti kerhomme muitakin jäseniä.

Varsinainen tutkimus suoritettiin 27-28.8.94, jolloin kohteella tehtiin 8 parisukellusta. Neljä sukellusta keskittyi sijainti ja mittaushavaintojen tekemiseen ja toiset neljä sukellusta käytettiin videokuvaukseen. Kohdealueelta ei nostettu esineistöä, eikä esineistöä muutenkaan vaurioitettu. Erittäin huonon näkyvyyden takia saatu videokuva oli huonolaatuista, joten sitä käytettiin myöhemmin apuna lähinnä piirustusten laadinnassa .

Hyllyn tunnistus

Hylky on sijaintinsa ja kuvausten perusteella sama, josta merimuseolla on aiempaa aineistoa (Moisio -81, Alopaeus -81). Tykkien määrä ja niiden sijainti varsinaisen hyllyn kohdalla näytävät pysyneen aiempien kuvausten mukaisina. Sen sijaan hylky on edelleen hajonnut. Pohjasta ei enää kohoa mainittavia rakenteita (vrt. Moisio -81: perän korkeus pohjasta 2,5 m ja keulan korkeus pohjasta 1 m).

Havaittujen osien sijainti

Hylky makaa loivassa sora-/kivipohjaisessa rinteessä kohtisuoraan siten, että sen ylempi pää on 8 m syvyydessä ja alempi pää 17,5 m syvyydessä. Kaksi tykeistä on kylkikappaleen päällä, ja kolmas n. 4 metrin päässä sen sivulla. Noin 50 m etäisyydellä hylystä, lähes pintaan nousevan kallion katveessa 4,5 m syvyydessä, on kaksi keskenään samanlaista ankkuria osittain päällekkäin. Toisen ankkurin tukin alla on neljäs tykin putki. Hyllyn ulkopuolella ei ankkurien tykinputkien lisäksi havaittu mitään irtoesineitä.

Puuosat

Kylkikappaleen eteläinen reuna päättyy kahteen vankkaan lankkuun, joiden välistä ohuimmat kaaripuut kulkevat. Lankut ovat kokonsa puolesta saattaneet olla kölipuita. Osa kaaripuista jatkuu muutaman sentin lankkujen ulkopuolelle. Päättävät näyttävät murtuneen poikki. Osa kaaripuista on vielä hyväkuntoisia. Kylkipalan pohjoisreunassa on vain yksi vankka lankku, jonka päällä kaaripuut makaavat. Paikallaan olevaa kylkilaudoitusta ei juurikaan ole havaittavissa. Sen sijaan hyllyssä on olemassa joitakin irtonaisia lautoja, jotka paksuutensa puolesta viittaavat kylkilaudoitukseen. Joissakin puuosissa näkyy liitostappien reikiä.

Tykit

Tykkien putket ovat rautaa ja paksun ruostekerroksen peittämät. Ruoste on 'tukkinut' putket kokonaan. Lukkolaitteita tai mitään muuta pyöreästä muodosta poikkeavaa ei havaittu. Putket ovat peräpäästään paksimmat. Putken pituus on n. 200 cm ja peräpään halkaisija n. 30 cm. Matalassa vedessä ankkurien alla oleva tykinputki lienee ollut samanlainen kuin muut kolme, mutta on huonommassa kunnossa.

Molemmissa kylkikappaleen päällä olevassa tykissä on edelleen kiinni puinen lavetti, joka näyttäisi olleen varustettu vain yhdellä pyöräparilla. Lavetti on kiinnitetty putkeen kiinteästi. Pyörät ovat ilmeisesti puiset. Lavetillaan seisovassa tykissä on edelleen toinen pyörä paikallaan. Ylösalaisin olevan tykin alta näkyy osittain yksi irronnut pyörä. Muistamani mukaan joitakin vuosia sitten tässäkin tykissä oli toinen pyörä paikallaan.

Ankkurit

Ankkurit sijaitsevat erillään hyllystä 4,5 metrin syvyydessä. Ne ovat keskenään samanlaiset ja matalasta vedestä huolimatta hyvin säilyneet. Ankkurit lepäävät osittain toistensa päällä, ja niiden väliin jää suuri kivi. Toisen ankkuritukin alla on yksi tykinputkista. Lienee mahdollista, että alus on haaksirikkoutunut juuri tässä matalikolla, jolloin ankkurit ja tykki on pudonnut, tai ne on pudotettu painon vähentämiseksi.

Ankkurit ovat rautaa, lukuun ottamatta tukkia, joka on veistetty paksusta puusta kulmikkaan muotoiseksi. Rautaosien profiili näyttäisi olevan lähes pyöreä. Toisen ankkurin alta näkyy suuri rautalenkki, halkaisijataan n. 30 cm.

Muut havainnot

Hylyn lähellä sijaitsevan kallioluodon rannassa 1-2 m syvyydessä on havaittavissa rautaesi-
neiden jäänteitä useissa kohdin. Esineet eivät ole tunnistettavissa, vaan pikemminkin 'valunutta' ruostetta.

Helsingissä 16.06.95

Pasi Reisto